

ЛІТНІ ПРИГОДИ

A collection of line art illustrations of various items including a compass, apple, sandwich, sneakers, cap, notebook, flashlight, first aid kit, game controller, GPS, binoculars, backpack, map, and two cartoon characters standing on grass.

САМОРОБНІ ЗНАРЯДДА ТА НАБОРИ ДЛЯ ВИЖИВАННЯ

Кишенькові помічники

Якщо ти хочеш бути готовим до будь-яких несподіванок у подорожі, збери свій мультинабір: викрутку, плоскогубці, різак і круглогубці, міні-ліхтарик, компас, збільшувальне скло, пилку, пінцет, маленький свисток, консервний ніж, лінзу, шило. Ці невеликі і дуже корисні речі стануть твоїми надійними супутниками у поході. Такий набір можна вдосконалювати на власний розсуд. З ним ти завжди зможеш прийти на допомогу друзям і попутникам у дорозі.

А що робити, якщо із собою немає жодних знарядь? Що ж, палицю можна використати як важіль, щоб розширити отвір, відкрити ящик, пересунути вантаж, а камінь – для різання або копання. Ось тобі найпростіші знаряддя праці.

Булава і ніж

Тобі знадобиться: 2 камені, 2 гілки; дріт, міцна лоза, смужки тканини або шнурівки.

Що треба робити? Щоб виготовити булаву, візьми великий камінь з маленькою виїмкою посередині. Виїмку можна вибити за допомогою іншого загостреного каменя (мал. 1). Тепер знайди міцну палицю або гілку дерева з роздвоєним кінцем, прилаштуй туди камінь (мал. 2) і прив'яжи його до палиці навхрест, як показано на мал. 3. Перевір булаву на міцність, вдаряючи по предметах, а потім подивися, чи вона не ослабла.

Щоб виготовити ніж, знайди гострий камінь і гілку з коротким відростком, до якого можна прикріпити камінь (мал. 4). Перевір інструмент на міцність, якщо треба – укріпи (мал. 5).

Мал. 1

Мал. 2

Мал. 3

Мал. 4

Мал. 5

Немає компаса? А вихід є!

Коли вирушаєш у похід, корисно навчитися орієнтуватися на місцевості. Без компаса ти отримаєш досить неточний результат, але все ж обійтися без нього можна. Надійніше скористатися кількома способами: за Сонцем, з допомогою годинника чи природних підказок.

Скористайся наручним годинником

Що потрібно: наручний годинник (зі стрілками), сонячний день.

Що треба зробити? Якщо ти перебуваєш у Північній півкулі (на північ від екватора), спрямуй коротку стрілку, яка показує годину, в напрямку на Сонце. Умовна лінія, що проходить посередині між годинниковою стрілкою і позначкою „12 година”¹, вкаже на південь (мал.).

¹У період дії зимового часу. В період дії літнього – „13 година”.

Скористайся Сонцем

Орієнтуватися за Сонцем можна і без годинника. Для цього треба знати, що влітку наше світило сходить на північному сході, а заходить на північному заході. У середній смузі влітку приблизно о 8 годині ранку Сонце перебуває на сході, приблизно об 11 годині – на південному сході, о 13 годині – на півдні, приблизно о 15 – на південному заході, а о 18 годині – на заході.

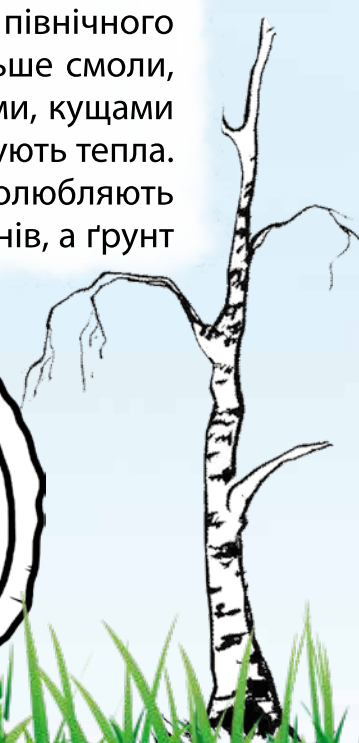
Природні компаси

Уважно оглянь дерева: майже завжди з одного боку є більше гілок, які до того ж довші. Усе живе тягнеться до Сонця, тому довші гілки вказують на південь. На пні річні кільця ширші з південного боку. Кора берези з північного боку темніша. З південного боку на стовбурах хвойних дерев більше смоли, ніж з північного. Мурашник зазвичай захищений з півночі деревами, кущами або камінням, а його південна сторона більш полого, бо всі потребують тепла. Ягоди швидше дозрівають з південного боку. Мохи, лишайники люблять затінені місця, тому найчастіше ростуть з північного боку дерев і пнів, а ґрунт поблизу них вологіший.

Пеньок-компас

За малюнком зрізу пенька здогадайся, де північ, а де – південь.

**Не розводь
багаття
в необлаштованих
місцях!**

**Не руйнуй
мурашники!**

**Не зривай
рослини!**

Лісовий етикет

Ліс гостинно зустрічає всіх, хто шукає у ньому відпочинку. Але самостійно захистити свої багатства від людської шкоди він не може. Йому потрібна твоя безкорислива допомога. Пам'ятай, як потрібно поводитися у лісі:

- не розводь у лісі вогнище;
- не ламай гілок;
- не залишай за собою сміття;
- не знищуй тварин;
- не включай голосну музику;
- не кричи без причини;
- не руйнуй гнізда птахів і мурашники;
- не збирай незнайомі ягоди та гриби¹.

¹Більше про їстівні та отруйні ягоди й гриби читай у спецвипуску газети „Життя лісу” („КОЛОСОЧОК” № 13–16/2018).

**Не викопуй
рослини!**

**Не лови
комах!**

**Не топчи
тварин!**

**Не роби
написів!**

**Не забирай
яйця!**

Виплисти, не можна потонути!

Любиш відпочивати біля річки, озера чи ставка? Чудово! Ось тобі кілька порад, як легко триматися на воді.

- Лягай на спину і намагайся, щоб вода не потрапляла в рот. Пам'ятай, що вище ти намагаєшся тримати голову над поверхнею води, то більше у тебе шансів потонути.

- Максимально занур своє тіло під воду. Саме так! На тіло, занурене у воду, діє рятівна виштовхувальна сила! А піднімаючи якісь частини тіла над поверхнею води (руку, ногу), ти навпаки погіршуєш свою здатність триматися на воді.

- Впевненіше почуватися на воді тобі допоможе будь-яка легка закрита порожня посудина. А ще краще – дві, три, і більше посудин.

Майстер-клас „Пліт на швидкуруч”

Тобі знадобиться: поліетиленові пакети; великі пляшки з-під мінеральної води; інші предмети, які можна наповнити повітрям; нитка, дріт, пояс чи шматок тканини (мал. 1).

Що треба робити? Надуй найменший поліетиленовий пакет, щільно зав'яжи і помісти його в більший пакет або декілька пакетів (що більше, то краще). Це допоможе на деякий час „нейтралізувати” малесенькі дірки в пакетах. Такий пристрій утримає тебе на воді. Відпочивай, лежачи на спині з піднятою головою (мал. 2 і 3).

На мал. 4 та 5 показано, як з'єднати пляшки чи бутлі з-під води та зв'язати до купи пакети. Можеш, до речі, скористатись і колодою. Перш, ніж лягти на колоду, переконайся, що вона плаває.

А якщо немає пакетів і пляшок? Протриматися деякий час на воді тобі допоможе одяг! Зніми штани, зав'яжи вузлом кінці штанин, перевір, щоб блискавка була знизу. Надягни на шию, як желет. Декілька разів швидко вдар по воді ребром долоні, щоб бульбашки повітря наповнили штани, і стягни їх в поясі. Так ти зможеш плисти, докладуючи невеликих зусиль (мал. 6). Коли ти відчуєш, що „рятувальний жилет” здувається, наповни його повітрям знову.

Мал. 1

Мал. 2

Мал. 3

Мал. 4

Мал. 6

Мал. 5

Кольорова загадка

Склади з літер загадку, розв'яжи її, і ти дізнаєшся, що завдає найбільшої шкоди лісам.

Д Ч І Е Г Р Е В І О С Н Р И С Й Е Т В Т Ь О Ъ

Підказка:

Довідник Розумника

За законодавством України (Кодекс України про адміністративні правопорушення, стаття 77), розведення багаття у лісі заборонено. негайно повідом лісову охорону, пожежників, поліцію або раду народних депутатів, якщо помітиш вогонь у лісі.

ВІДПОВІДЬ: Червоний пістй дерево їсть. (Вогонь)

ЗДОРОВІ ТА ЗАСМАГЛІ

Літо дарує нам тепло, засмагу і здоров'я! Тільки поглянь, скільки „плюсів” мають літні сонячні ванни:

- підвищують рівень „гормону радості” (серотоніну) – привіт, прекрасний настрій!

- сприяють виробленню вітаміну D – здоров, міцні зуби та кістки!

- зміцнюють імунітет – прощайте, застуди!

До того ж засмага – це ще й природна краса!

Щоб узяти від сонця тільки „плюси” і звести до нуля „мінуси” на кшталт ризику отримати сонячний опік чи зневоднення організму, потрібно засмагати правильно.

Засмагай з розумом!

- Перебуваючи на сонці, захисти голову від перегріву капелюшком, кепкою чи панамою, а очі – сонцезахисними окулярами.

- У перший вихід у світ, тобто на сонце ☺, вдягни щось легке і світле з довгим рукавом і лапами. Так ти врятуєш іще не готову до сонячних атак шкіру.

- Пам'ятай, найкращий час для сонячних ванн – до 11 години ранку і після 16 години вечора.

- За 15–30 хвилин до виходу на сонце нанеси на відкриті ділянки тіла сонцезахисний крем. Він вбереже твою шкіру від шкідливого випромінювання і допоможе запобігти можливим сонячним опікам.

- На сонці шкіра стає сухішою і більш схильною до лущення, а тому після засмаги нанеси зволожувальний крем чи лосьйон.

- Під час перебування на сонці намагайся пити більше води та напоїв з приємною кислинкою.

І не забувай:

Щоб прочитати цей вислів, впиши у порожні клітинки назви трьох нот.

В ГОСТЯХ У КОНКУРСУ

Розв'яжи завдання конкурсу „КОЛОСОК весняний – 2019” і перевір, чи знаєш ти, яку користь має Сонце і як вберегтися від його надміру.

1. Для початку прочитай на берегах газети загадки про небесні тіла. Які з них про Сонце?
 А. 1, 5. Б. 3, 6. В. 1, 4. Г. 1, 3. Д. 3, 4.

2. Навесні борсучиха виносить дитинчат на сонце. Світлові промені не лише зігрівають малят, але й сприяють утворенню „сонячного” вітаміну...

А. С.
 Б. D.
 В. А.
 Г. Е.
 Д. В₁.

3. Найкращий подарунок літа – золотиста засмага! Це не лише задоволення і краса, але й захист для шкіри. А від яких променів захищає засмага?

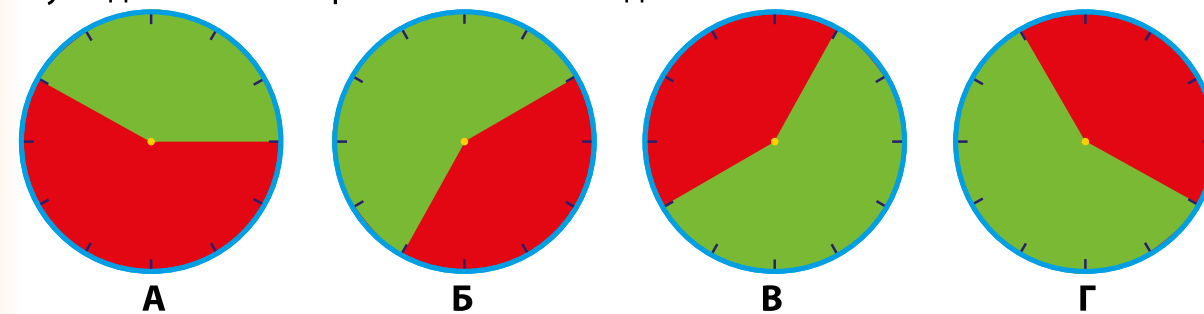
А. Від ультрафіолетових. Б. Від рентгенівських. В. Від червоних.
 Г. Від блакитних. Д. Від жовтих.

4. Вибери предмети, які захистять тебе спекотного літа від надміру сонця.

Д. Усе знадобиться, щоб не перегрітися влітку.

5. Лікарі радять дітям обережно приймати сонячні ванни. Розглянь діаграму-годинник і вибери безпечний час для засмаги.

6. Сонце – найкращі ліки. Яке захворювання, що є наслідком нестачі вітаміну D, лікують сонячним світлом?

А. Цингу.
 Б. Курячу сліпоту.
 В. Рахіт.
 Г. Бері-бері.
 Д. Недокрів'я.

В	Г	Д	А	Б	Г
6	5	4	3	2	1

ПЕРЕВІР СЕБЕ

5. Розстелений кошушок, на нім посіяний горошок. 6. У синьому мішечку золотих гудзиків багато.

1. Усі його люблять, усі чекають, а хто подивиться – відразу скривиться. 2. Один баранець пасе тисячі овець. 3. Звечора вмирає, вранці оживає. 4. Діво-птиця, довгий хвіст, через небо на весь зріст.

КОСМЕТИКА ДЛЯ ТВАРИН

– Порося! Порося! Брудне порося! – сміялися вздовж вулиці. Дразнилися пташки на деревах, кури на тинах, собаки у дворах, ще й діти показували пальцями.

– Ми йдемо на пляж! – гідно відповідала мама-Свинка.

П'ять поросят ланцюжком бігли за нею. Четверо веселих, а найменший – Паць – похнюплено трусив останнім, мало не зариваючись п'ятачком у пиліюку від сорому. Бо скоро сім'я прийде до великої калюжі на краю вигону і буде рохкати та задоволено купатися в грязюці.

Мама називає це „ваннами з бруду” і каже, що вони корисні для здоров'я. Троє братів Паця любили „пляж”. Звісно ж, усім хочеться стрибати в калюжу та бавитися по вуха в багнюці! Тільки зазвичай батьки нікого не пускають, а їм пощастило в житті!

Сестричка Хрюня взагалі пишалася собою – єдина принцеса серед чотирьох братів! Кругленька біленька Хрюня вважала, що пляж, солярій, спа, маска і ванна з лікувальної грязюки – це ж так гламурно! Хрюня раділа.

А Паць страждав.

– Мамо, нащо ми валяємося у бруді? – жалісно спитав він, коли всі інші вже верещали та борсалися в калюжі, а Паць, як завжди, ще стояв на бережку, не бажаючи бруднитися. – Насправді ми ж такі гарні, біленькі з рожевими п'ятачками та вушками, а робимо таке... Як свині! З нас усі сміються!

– Бо не розуміють, – лагідно тицьнула його у щоку п'ятачком мама. – Калюжа для нас – і задоволення, і лікувальна процедура, і порятунок!

– Я теж не розумію, від чого?.. Чому ж інші у бруд не лізуть, якщо це так корисно?

– Можна подумати, горобці в пиліюці не купаються! – пхикнула Хрюня. – Я сама бачила!

– Ходи сюди! – кликали брати і бризкали грязюкою на Паця.

– В інших є хутро або пір'я, – пояснила мама. – А наша шкіра майже гола. Ріденька щетина не захищає від палючого сонця, ми можемо обгоріти. Треба нанести крем від засмаги. Бо свині – як люди! – з гордістю додала мама-Свинка. – Хутко стрибай у воду, бо згориш!

Лікувальна глина

Паць пірнув у калюжу. Плавати він любив, тільки не в багнюці. І мама обіцяла, як трохи підростуть, поросята ходитимуть на річку.

– Добре змашуйтеся грязюкою! – наставляла дітей мама-Свинка. – Щоб і боки, і спинка були захищені. І не вигрівайте п'ятачка довго на сонці – обгорить! Буде боляче їсти, тоді дізнаєтеся, як не слухати маму!

Поросята верещали і бавилися. Паць підплив до мами і розпитував її про цілющі властивості рідкого бруду, такого... брудного!

– Мамо, а чому так рятуються від сонця тільки свині?

– Бо ми розумні! – здивувалася запитанню мама-Свинка. – Лікуватися брудом ми й людей навчили! Люди теж шукають гарненькі калюжі з рідкої глини та лежать там, якщо у них якісь шкірні захворювання чи болять суглоби або спина... Глина лікує шкіру, робить її гладенькою, чистою. Чорна багнюка притягує сонце, а отже, добре гріє! Ми ж, свині, навпаки, ліземо в калюжу, щоб охолодитися. Коли надворі температура вище за 22 °C, нам надто тепло через підшкірне сало. А ще ми не можемо використовувати потові залози для охолодження. Не вміємо.

– А якщо хекати, наче собаки, щоб через висунутий язик вийшло зайве тепло? – запропонував Паць.

– У нас не виходить. Ми охолоджуємося дуже мало. Допмагає тільки вода. А бруд захищає ще дуже ніжну мокру шкіру від опіку. І проганяє паразитів! Суцільна користь!

– Еге ж, – Паць знову пірнув, щоб поновити „маску” на шкірі, як каже Хрюня. – Мамо, а чому в усіх тварин хутро, а свині – голі? Це ж якось... От люди вдягаються, щоб з них не сміялися і щоб захиститися, а ми можемо носити тільки кору з бруду?

– Та що ти, Пацю, – засміялася мама. – Є така порода свиней – мангалиця, вони живуть в Угорщині, то в них руно, як у вівці! Щільне, кучеряве, різного кольору! Є чорні, руді, білі, плямисті... Уяви: турист, який ніколи не бачив мангалиць, спокійно йде собі повз вигін, думає, що пасуться вівці, а придивляється – у них великі вуха та п'ятачки!

Паць мимоволі повеселішав, а його брати просто верещали від сміху і каталися у калюжі, ризикуючи захлинутися.

– До речі, – додала мама, – якщо вівцю щойно підстригли, її шкіра теж може обгоріти! А ще є модні породи голих котів та собак, їх також треба берегти від сонця!

– То спеціальні породи, – не здавався Паць. – А в кого ще в природі така шкіра, як у нас?

– Хіба не знаєш? У слона!

Пудра для слона

– Правда? – Паць навіть відкрив рота з подиву.

– Авжеж. Слони живуть в Африці, де спека, як на нашому подвір'ї влітку, стоїть багато місяців! Слон може обгоріти! Так само, як ми, слони, носороги, бегемоти, хоча й звуться товстошкірими, мають шкіру, що боїться сонця! Потові залози її не охолоджують, шкіра суха.

А слон – то взагалі унікальне створіння! Він не лише найбільший із наземних тварин, у нього прекрасна пам'ять, чудовий слух, а шкіра... дуже чутлива. Слон відчуває, коли йому на спину сідає муха, уявляєш? Підшви ніг у слона такі чутливі, що про нього кажуть: „бачить ногами” – так добре відчуває найменші нерівності поверхні та вібрацію. Тому він ходить дуже обережно!

– Я знаю, щоб випадково когось не затоптати! – встряла Хрюня.

– Слону потрібна вода, щоб охолоджуватися. А потім він качається у пісочку та висипає його хоботом собі на голову і спину. Наче приймає піщаний душ. Це

захист від опіків. Слони найбільше любляють дрібний пісок та білий порошок з пилюки, як борошно.

– Це ж пудра! – зраділа Хрюня. – Звідки ти знаєш, мамо? Ти бачила салон краси для слонів?

– Сама не бачила, та чула від Сороки. Коли вона літала в зоопарк, то бачила на власні очі, як слон пудриться пилом! Над ним теж інколи сміються: такий великий, кремезний, а пудриться, наче дівчисько! Та слон на це не зважає!

– А носоріг, мамо? – спитали поросята. – Носоріг теж боїться засмаги? У нього ж шкура, як панцир!

– Так, дітки. Носоріг ходить на пляж, так само, як ми! Він узагалі наш родич!

– Ми – носороги! Круто! – верещали брати Паця і Хрюні.

Маска для носорога

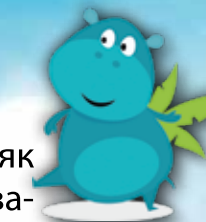
– Знаєте, як відрізнити порося від носорога? – пожартувала Свинка. – У нас на ратицях по чотири пальці, а в носорогів – по три! Тому нас називають парнокопитними, а їх – непарнокопитними!

– А хвостик? Хвостик із китицею у носорога схожий на наш! – нагадав Паць.

– Та я не вірю, що така шкурка може обгоряти! – сказав старший синок. Поросята вже вилізли з калюжі і всі рядком обсихали на бережку.

– У носорога шкіра майже сім сантиметрів завтовшки! – сказала мама-Свинка. – Списом не проб'єш! Але це правда, носоріг боїться засмаги. На своїй території, яку він обирає раз на все життя, у носорога обов'язково є річка чи озерце. Хоча б болото! Неодмінно з липкою грязюкою! Носоріг йде до води інколи багато кілометрів та одразу качається в мулі та глині. Наносить „маску” від сонячних опіків. У спекотний день носоріг випиває понад 150 літрів води! А в прохолодний – не менш як 50 літрів.

Азіатські носороги в спеку взагалі майже не вилазять із річки: охолоджуються. Африканські натомість намащуються глиною і гуляють саваною¹.

– Мамо, „савана“ – це скорочено від „суха ванна“? – спитала Хрюня.

– Можливо. Але всі види носорогів ховаються від сонця та активні більше у сутінках.

– А що наш родич їсть? Всеїдний, так само, як свинка? – цікавилися поросята.

– Носоріг – строгий вегетаріанець, він зовсім не їсть м'яса, тільки рослини. Одні види пасуться на травиці, наче корови, а інші обривають листя та гілки з кущів, наче кози. Залежить від того, як влаштовані губи носорога, що йому зручніше вхопити: травичку чи гілку. Коли вхопив, йому вже однаково, чи то колючка, чи отруйний молочай, все переварить!

– А якщо в носорога зламається ріг, новий виросте? – спитала Хрюня, яку дуже хвилювала зовнішня краса.

– В азіатського носорога точно виросте, – запевнила мати, – бо в нього ріг лише один, а без рогу не можна! Носорожі роги не з кісті, а зі шкірної тканини, так само, як копита у деяких звірів чи нігті у людини.

Своїм рогом носоріг прокладає шлях крізь щільні зарості. Розплутує чагарники у пошуках смачненького. Суперників частіше б'є важкою головою та ногами, ніж рогом. Носороги другі за розміром, після слона, важать приблизно три тонни, а намащуються глиною від сонця, як ми! Головне для їхнього виживання – достатньо води!

Крем від засмаги для гіпопотама

– Гіпопотами без води зовсім не можуть, народжуються в ній і плавають, мов риби! Вони теж наші родичі, а ще – китів!

– Китів?! – не повірили поросята. Паць аж підскочив. Він мріяти не міг, що в нього, звичайного сільського поросяти, стільки африканських родичів серед світових гігантів. А ще й спільні з китами?

– Так-так, китів. Будова скелета й деяких органів точно вказує на бегемотів як родичів Китоподібних. А ще кити, коли здіймаються на поверхню і довго плавають під сонцем, теж отримують сонячний опік на спині! Влаштувалися бегемоти зручніше за всіх. Ви знаєте, яка голова у гіпопотама?

– Як гітара! – мрійливо примружилася Хрюня.

– Паща, як чемодан! – сміялися брати. – Відкривається на повну! 180 градусів!

– Насправді тільки на 120 градусів, але це теж багато, – зауважила мама-Свинка. – Бегемот може висунути з води очі, вуха, ніздрі – так все у нього зручно розташовано, – а сам під водою. Вік би з неї не вилавив, але їсти хочеться!

Водну рослинність бегемоти ніколи не їдять і не живуть у солоній воді, тільки в річках. І пасуться лише на бережку. Ще можуть бігати стадами, досить швидко для такої туші – 30 км/год! Бувають важчі за носорогів, до чотирьох тонн!

– То хто ж другий після слона за розміром? – спитав Паць.

– Обидва. Гіпопотам і носоріг ділять друге місце. Але все одно найбільший – кит!

– Мамо, а якщо бегемот б'ється з крокодилом, хто переможе? Бегемот? Крокодил! – сперечалися поросята.

– Бегемот може перекусити великого триметрового крокодила! – сказала мати. – У гіпопотама ворогів немає. Хіба що малі бегемотики у небезпеці від хижаків. Єдиний природний ворог: посуха та сонце. Грубезна шкіра бегемота, здається, добре зволожена, просочена водою, наче губка! Та ні, на березі вода швидко випаровується. І з пор на шкірі бегемота виступає густа рожева рідина. На сонці здається, що гіпопотам вкритий краплинками крові, ніби шкіра порепалася, та це його секрет!

– Секрет? – зацікавилася Хрюня.

– Так, крем від засмаги. Шкірний секрет не дає бегемотам обпектися! Не треба шукати глину чи піщану пудру, у нього все при собі! Цей червоний крем ще й чудовий антисептик, загоює всі рани, вбиває мікробів та бактерій, яких повно у брудній воді! Гляньте, знов сонце припікає! Нумо скупаймося ще раз та підемо обідати!

Поросята миттю пострибали у воду. І тепер Паць весело верещав, голосніше за всіх.

– Я кит! Я слон! Я буду носорогом! – плюхалися та штовхалися боками його брати.

– А я – гіпопотам! – закричав Паць. – Величезний чотиритонний гіпопотам!

– А я гарненька свинка, – похвалилася Хрюня. – Посуньтєся, слони! Принцеса йде!

Коли згодом, вкрита плямами бруду, родина гордо йшла з пляжу, вся вулиця знову сміялася. Та поросята відчували себе прямими родичами всіх найбільших тварин на планеті і поблажливо всміхалися, опускаючи рожеві п'ятачки. Їм навіть подобалася увага сусідів. Наче йде королівська родина!

Так, свині справді дуже особливі! У них немає фірмового „секрету“, як у гіпопотама, та в них багато власних таємниць, про які інші навіть не здогадуються!..

Олена Крижановська

Цікавинки від Лапуні

- Людина одомашнила свиней понад 7 тисяч років тому на Близькому Сході, а звідти домашні свині потрапили до Європи.

- Завдяки гострому нюхові у Франції навчені свині шукають делікатесний гриб трюфель.

- Серед сотні відомих сучасних порід свиней є славетна українська „миргородська“.

- Українські городи розорюють дикі кабани, але у світі велику шкоду сільському господарству наносять здичавілі домашні свині. У США вони мають власну назву – „рейзорбеки“, так само, як здичавілого коня називають „мустанг“. У Бразилії таких свиней звуть „жавапоркос“.

- У свині 44 зуби, 4 великих ікла. Свині бувають агресивні, можуть нападати на людину, кусатися, навіть загризти. У Середньовічній Європі свиней, які нападали на малих дітей, судили за вбивство, як справжніх злочинців.

- У східному 12-річному календарі 2019 – рік Свині.

- У Стародавньому Єгипті свиню вважали твариною бога Сета.

- У скандинавів вепр Хільдісвині возить на спині богиню юності Фрею.

- У світі є приблизно мільярд свиней! Це один із найчисельніших видів великих ссавців на планеті.

- За деякими властивостями організму свині дуже схожі на людину, тому їх використовують для наукових досліджень.

- Декоративні карликові породи свиней (міні-пігі) – популярні домашні улюбленці.

„Свиняча абетка“

Свині мають багато різних назв:

- **вепр** – переважно чималий самець диких свиней;

- **дик (дзик)** – будь-яка особина дикої свині;

- **кабан** – самець свині (кабанець, кабанча, кабанчик, кабанюга);

- **льоха** – самиця свині, свиноматка;

- **порося** – молода особина свійських і диких свиней;

- **свиня** – найчастіше самиця свійської тварини.

Збагачуємо мову

З'єднай стрілочками **фразеологізми** та їхнє **значення**.

У свинячий голос –

Підкладати свиню –

Знатися на чомусь, як свиня на перці –

Як свиня в дощ –

Схожий, як свиня на коня –

брудний, неохайний.

дуже пізно, несвоєчасно.

виявляти цілковите незнання якоїсь справи.

завдавати прикрощів комусь, діяти підступно проти когось.

зовсім не схожий.

„Чаплячий дуб”

Наш клас четвертий рік працює над проектом „Заповідні стежки рідного села”. У нас є власний маршрут, кожна стежина якого надзвичайно цікава. Минулого року ми відкрили ще одну стежину, про яку знають лише старші люди нашого села, – „Чаплячий дуб”.

Одного разу я побачила в лісі кремезний дуб і розповіла про нього нашій вчительці Світлані Володиричівні. Вона запропонувала нашому класу провести власне дослідження. Насамперед нас зацікавила назва „Чаплячий дуб”. Чому його так називають наші односельчани? Мій дідусь Сергій Черватюк розповів власні спогади про це дерево. Коли він був юнаком, то любив спостерігати, як навесні чаплі прилітали і мостили гнізда на кремезному дубі. З кожним роком пернатих ставало дедалі більше – там були вже цілі чаплині родини. Усе було б добре, якби не жахливий вчинок сина лісничого. Він узяв рушницю і постріляв бідолашних, безневинних птахів. Після цього трагічного дня (а це вже понад 50 років!) чаплі більше не прилітають до дуба.

Кажуть, дерево розпускає свої листочки через рік. Того літа, коли ми проводили дослідження, дуб був у зеленому вбранні, та попри це мав самотній та сумний вигляд. Не чинить зла природі, адже ми з нею – єдине ціле!

Весна для птахів – час будівництва гнізд. Допоможемо їм у цьому, облаштувавши штучні гніздівлі. У нашому селі є чотири лелечих гнізда. Ми хочемо звернутися до односельців із пропозицією створити лелечу вулицю, адже через відсутність солом’яних стріх птахам ніде вити гнізда. Бережимо природу разом!

*Дарія Черватюк, учениця 4 класу Решнівської ЗОШ І–ІІ ст.
Збаразького району Тернопільської області*

ПЕРЕДПЛАТА ГАЗЕТИ

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.: (032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Наталія Олійник.

Дизайн і верстка: Богдана Петровська

Підписано до друку 23.04.19,
формат 60x84/8.

Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.

Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ „Видавничий дім „УКРПОЛ”.

Видання виходить за підтримки Львівської обласної державної адміністрації Львівської обласної ради